

80-VUOTIAS TEKNIIKAN HISTORIAN SEURA

Tuon vuoden maaliskuussa Charles Lindbergh palkittiin pioneerilennostaan Atlantin yli. Toukokuussa Schenectadyssä New Yorkissa alkoivat ensimmäiset säännölliset televisiolähetykset General Electricin tv-asemalla. Lokakuussa Bostonilaisessa lastensairaalassa otettiin ensi kerran käyttöön hengityskone. Marraskuussa ensi-iltansa sai ensimmäinen äänipiirroselokuva *Steamboat Willie*.

Vuosi oli 1928 ja tuolloin – kuudentena päivänä lokakuuta – tapahtui jotain merkittävää myös suomalaiselle tekniikan historian tutkimukselle. Silloin Helsingissä perustettiin Suomen Teknillinen Museoyhdistys, jonka tehtävä oli kouluttaa insinöörejä ja tehdä tekniikkaan liittyvää kansanvalistustyötä. Yhdistys alkoi pian myös kerätä omaa tekniikan alan esinekokoelmaa, joka lopulta päättyi Tekniikan museon haltuun. Vähitellen Teknillisessä Museoyhdistyksessä kiinnostuttiin tekniikan historiasta laajemmin, minkä seurauksena yhdistyksen nimi muutettiin vuonna 1995 muotoon Tekniikan historian seura THS ry. – Teknikhistoriska Samfundet THS rf. THS:sta on tullut tärkein valtakunnallinen organisaatio, joka yhdistää tekniikan historian tutkijoita, opiskelijoita, harrastajia ja asiantuntijoita sekä edistää alan tutkimusta ja tekee sitä tunnetuksi. THS vastaa myös Tekniikan Waiheita-lehden julkaisemisesta.

Vuoden 2008 neljäs Tekniikan Waiheita on omistettu 80 vuotta viime syksynä täytäneelle Tekniikan Historian Seuralle. Tässä lehdessä julkaistaan muun muassa tieteiden talolla lokakuussa järjestetyssä juhlaseminaarissa pidetyt esitykset artikkelimuodossa. Ensimmäisessä niistä professori Timo Myllyntaus keskittyy suomalaisen tekniikan historian tutkimuksen historiaan aina 1800-luvulta lähtien. Artikkelista selviää, millaista

SISÄLLYS

Pääkirjoitus	3
Valoa, voimaa, vastuksia: Tekniikan historian tutkimus suomessa Timo Myllyntaus	5
Tekniikan historia teknisten tieteen näkökulmasta: Esimerkialana vesihuollon kehitys Tapio S. Katko	18
Museoyhdistyksestä tieteelliseksi seuraksi: Tekniikan Historian Seuran historia osana teknillisten museoiden, teollisuusnäyttelyiden ja tiede-keskusten kehityksen historiaa Panu Nykänen	25
Teknologian historiaa Tekniikan Waiheissa vuosina 1996–2008 Sampsa Kaataja	32
Järjestöt	
Tekniikan Historian Seura 80 vuotta (Sampsa Kaataja)	37
Seminaarit ja matkat	
Teknologian historia globalisoituu: SHOT Lissabonissa 11.–14.10.2008 (Petri Paju)	40
Arvostelut	
Maanmittarin elämää 1800-luvun Pohjois-Suomessa (Mikko Huhtamies)	43
Uutiset	46
Abstracts	50

tekniikan historiaa Suomessa on tutkittu ja ketkä alalla ovat toimineet. Tämän jälkeen Tapio Katko paneutuu tekniikan historiaan ja sen tutkimukseen insinööriprofession ja erityisesti vesihuollon näkökulmasta. Omassa artikkelissaan Panu Nykänen sitoo THS:n kehityksen osaksi teknillisten museoiden, teollisuusnäyttelyiden ja tiedekeskusten historiaa. Juhlavuoden kunniaksi lehden lopussa luodaan vielä katsaus Tekniikan Waiheissa viimeisen 12 vuoden aikana julkaistuihin artikkeleihin. Siinä paljastuu, ketkä lehteen ovat kirjoittaneet ja millaisia tekniikan historian teemoja lehdessä on käsitelty.

Paljon onnea Tekniikan Historian Seuralle.

Sampsu Kaataja

Tekniikan Waiheita on Tekniikan Historian Seura THS ry:n kustantama aikakauslehti. Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehden tilaushinta on 31 e/vuosi. Tilaukset ja osoitteenmuutokset: Kimmo Antila, kimmo.antila@uta.fi, tai seuran www-sivujen kautta (www.ths.fi) tai seuran postiosoitteeseen (ks. sivu 2). Tekniikan Historian Seuran jäsenille lehti lähetetään jäsenetuna. Kestotilaus jatkuu ilman eri uudistusta tilauksen peruutukseen asti. Tilauksen voi peruuttaa ilmoittamalla asiasta toimitukselle. Toimitus myy lehden vanhoja irtokappaleita, mikäli niitä on jäljellä.

Toimitus- ja ilmoitusmateriaali sähköpostitse osoitteen tw.taitto@ths.fi. Normaali-postissa lähtettävän aineiston kohdalla ota yhteys toimitukseen (ks. toimituksen yhteystiedot s. 2). Lehti vastaanottaa julkaistavaksi kirjoituksia teknologian historian eri aloilta.

Aineiston jättö: artikkeleiden osalta ota yhteys päätoimittajaan, muu aineisto numeroon 1/2009 6. helmikuuta ja numeroon 2/2009 24 huhtikuuta.

Lehti ottaa arvosteltavaksi alalta kirjoitettuja julkaisuja, painotuotteita ja näyttelykäsikirjoituksia. Lehti ei palauta pyytämättä lähetettyjä tekstinäytteitä tai valokuvia.

Valokuvien käsittelystä pyydetään sopimaan erikseen päätoimittajan kanssa.

Artikkelien sisällöstä ja niissä esiintyvistä mielipiteistä vastaa kirjoittaja. Artikkelit tarkastetaan vertaisarviointimenetelmällä. Kuvamateriaalin luovuttaja vastaa kuvien julkaisuoikeudesta. Yksityiskohtaiset kirjoitus- ja aineisto-ohjeet löytyvät Tekniikan Historian Seuran kotisivuilta <http://www.ths.fi/ohjeet.htm>.